

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DAGNY

TIDNING FÖR
 SVENSKA
 KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 35.

Stockholm den 1 September 1910.

3:e årg.

<p>Prenumerationspris: $\frac{1}{4}$ år . . kr. 4: 50 $\frac{1}{2}$ år . . kr. 2: 50 $\frac{3}{4}$ " . . " 3: 50 $\frac{1}{4}$ " . . " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.</p>	<p>Redaktion: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. — Utgifningstid hvarje torsdag.</p>	<p>Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11—12. — Sthlm 1910, F. Englund's Boktr.</p>	<p>Expedition och Annonsskontor: Mästersamuelsgatan 51, en tr. — Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.</p>	<p>Annonsspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: — Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 % Annonser bör vara inlämnade senast måndag f. m.</p>
--	--	--	---	---

Hvad skola vi göra?

Den tidningsläsande allmänheten har under de få veckor som förlutit sedan pressen meddelat notisen om den tjuguariga till lifstids straffarbete dömda barnamörderskan Ellen Olsson redan hunnit se åtskilliga andra omnämmanden af liknande fall af brottslighet, ett i Göteborg, ett i Borås, ett i Stockholm — kanske på flera andra orter dessutom.

Det är tyvärr obestridligt att, om inga särskilda upprörande omständigheter relateras, beröras vi blott flyktigt af så ofta hörda historier, äfven om de i sig innefatta något af lifvets bittraste ve, af dess mörkaste, grymmaste sidor; många äro icke de reflexioner, som i de dagliga tidningarna offrats på fallet Ellen Olsson. Ännu mindre intresse väcka hennes olyckssystrar, som icke fått sig tillmätta så uppseendeväckande straff som hon. Och dock ligger det mest upprörande i dessa historier just däri att de ständigt repeteras. Våra samveten kunde ha mera rätt till sin lugna sömn, om vi inför en sådan notis som den om Ellen Olsson kunde säga oss: "Det är förfärligt, men, Gud ske lof, sådant händer icke en gång på hundra år; det är ju en enastående olycka detta, att den stackars flickan var öfvergifven både af barnets far och af alla andra, utvisad och utan existensmedel." Att historien är alltför vanlig för att vara intresseväckande är emellertid en synnerligen dålig tröst.

En af de tidningar, Dagens Nyheter, som funnit anledning nu uttala sig i frågan om de ogifta mödrarnas

sorgliga förhållanden, har i en artikel med rubrik "Skyll icke allt på samhället!" starkt betonat den enskildes skuld och ansvar på detta område samt hädat den obestridliga sanningen, att "på den individuella förbättringens väg måste den samhällsförbättring gå fram, som har värde."

Alldeles riktigt! Men "den individuella förbättringen" hos dem, som sörja för rollbesättningen i sådana dramer som den, hvaraf en akt nyligen utspelades vid Sölvesborgs rådhusrätt, är icke tänkbar, så länge som gängse åskådningar gifva sin sanktion åt fördömande af ogifta mödrar och ett vidtgående öfverseende med ogifta fäder. Hvarifrån skall den komma, den önskvärda höjningen af individernas ansvarskänsla på detta område? Det som behöfs är "individuell förbättring" inom alla kretsar, de "oförvitliga" individerna inberäknade! En förbättring, som i sig innebär att vi rycka oss loss från en mängd insöfvande vaneföreställningar och göra klart för oss, att det är en skriande orättfärdighet, denna fördelning af föräldraskapets ansvar, som alltjämt tillämpas i fråga om ogifta fäder och mödrar. Vi måste våga och vilja med all vår kraft bekämpa denna upplåtning, som i den ogifte faderns faderskap ser närmast en beklaglig "otur", hvars förpliktelser äro ytterst lindriga. Vi kunna icke bestå oss med någon tolerans mot svikande ogifta fäder, då vi se konsekvenserna för de öfvergifna mödrarna. Vi måste, hvar i sin mån, till fullo utnyttja den makt vi alla ha, vår bråkdelen i den allmänna meningen

för att arbeta fram en starkare rättfärdighetskänsla och en flammande indignation öfver det gränslösa elände, som på detta område finnes inom samhället och som sträcker sina verkningar in i kommande generationer. Vi måste höja ett imperatoriskt kraf på respekt för den svagares rätt. Läs bara de månatligen återkommande siffrorna öfver antalet t. ex. i Stockholm under månaden födda s. k. "oäkta" barn, i allmänhet utgörande omkring tredjedelen af hela antalet födda barn! Och betänk huru i de flesta fall dessa barn och deras mödrar ha det ställt för sig! De, som resonera om medel att befördra folkmängdens ökning — ofta lika enkelt och okonstladt som om det gällde att stegra produktionen på något slags industrialster — borde sannerligen i första hand intränga sig för att de barn som faktiskt födas ha möjlighet att fortleva och utvecklas till samhällsnyttiga medborgare!

Med en vidtgående ändring och "förbättring" af de många individernas tänkesätt i frågan om ogifta mödrar och deras barn äro vi emellertid inne på samhällsordningarnas mark. Om än det är alldeles ofrånkomligt, att den del af nationen, som är utan medborgerliga rättigheter, har den minsta anparten af ansvaret för bestående missförhållanden, så medgifves gärna å andra sidan, att kvinnorna ha den mest närliggande skyldighet att på de vägar som stå dem öppna söka minska det gränslösa elände, som råder på ifrågavarande område.

Front mot denna förfalskade kvinnlighet, som lastar den tyngsta bördan på den svagare parten och frikänner den starkare, antingen nu den breder sig i romaner och tidningsartiklar eller mera anspråkslöst i privatlivet. Det är, i parentes sagdt, nästan komiskt att se huru de kvinnliga uttolkarna af den förste Adams erbarmliga undskyllan: "Kvinnan, som du till mig gifvit halver, gaf mig af trät så att jag åt" nästan anse sig ha monopol på den "sanna kvinnligheten". Ha männe åsikterna blifvit "santt kvinnliga", därför att "bättre" män, som äro normala, icke längre kännas vid dem?

Kvinnor af alla klasser borde däremot i stället känna sig solidariska med grundtanken i det uttalande som Norrköpings kvinnoklubb tillställt den socialdemokratiska kongressen i Köpenhamn:

"Alla kvinnoorganisationer som arbeta på socialistisk grundval och med mål — icke kamp mellan könen utan solidaritet mellan alla som sträfva till frihet, jämlikhet och broderskap — måste stämpla alla män, som öfvergifvit de kvinnor, till hvilkas barn de äro fäder, som simpla förrädare och vädja till alla manliga organisationer att iakttaga detta."

En anslutning till denna tankegång innebär icke några vansinniga drömmar om etablerande af en högre kvinnlig rättvisa i stället för en bristfällig manlig sådan, icke någon naiv okunnighet om exempelvis svårigheten att effektivt lagstifta i fråga om ogifta fäders skyldigheter. Häre ligger blott ett häfande af den sanningen, att moraliska och etiska värden som rättvisebegreppet — ifall de göra skäl för benämningen värden — hvarken äro kvinnliga eller manliga. De äro mänskliga värden. Erkänner man till fullo denna sanning med dess prak-

tiska konsekvenser, då faller det nu rådande dualistiska systemet, som, med upphäfvande af eljes allmängiltiga principer, vill moraliskt, ekonomiskt och politiskt skapa en ordning för män, en för kvinnor. Denna metod, att med sexuella föreställningars patina belägga frågor som böra påverkas af helt andra åskådningar, afgöras genom helt andra faktorer, förrycker kvinnans ställning i alla möjliga afseenden. Och beträffande dessa konflikter, där mannen som man står som part i målet mot kvinnan som kvinna, huru skola de väl kunna mildras eller tillfredsställande lösas, så länge den ena parten får genom bördsprivilegierna fritt föra sin talan i lagar, samhällsinstitutioner och åskådningar, medan den andra parten endast med yttersta svårighet får möjlighet att alls göra sig hörd. Om det är riktigt, att lagar och samhällsformer äro uttryck för de rådande åskådningarna, att i stort sedt vi ha de lagar vi förtjäna, så får man väl å andra sidan medgifva att en växelverkan äger rum, att åskådningarna påverkas af lagarna — både de som finnas och icke finnas. Det var en gång en liten gosse, som på tal om kvinnans politiska rösträtt sade till sin äldre syster (hvars bröd han åt): att "vi" ha rösträtt och icke "ni", bevisar just att det är rätt". Huru många tänka icke rörande ogifta föräldrars förhållanden i analogi med denne lille gosse: därför att kvinnan får orätt, så har hon orätt. Först när vi nått det plan, där män och kvinnor mötas som fria, jämbördiga människor, kan de skenbara intressekonflikternas villa skingras och intressegemenskapens bestående realitet till fullo göras sig gällande, kraftutvecklande, lyckospridande.

ANNA KLEMAN.

Praktiska uppgifter för landsbygdens F. K. P. R.

För icke så längesedan hörde jag en medlem af en "döende" liten landsortsafdelning af L. K. P. R. säga: Ja, hvad vill ni då att vi skola göra? Vi äro endast några få verkligt intresserade på denna lilla plats — hur intresserade vi än personligen äro, kunna vi dock ej uppehålla det hela enbart genom att då och då komma tillsammans och tala om rösträtt?"

Nej, mycket sant! Och alldeles naturligt för öfrigt. Jag skulle just vilja se hvilka män, som skulle ha intresse och tålmod att år ut och år in teoretiskt hålla på och bereda sig för något slag af samhällsliga funktioner — utan möjlighet att i praktiken få utträta något — ja, också utan någon bestämd tidsbegränsning för när detta enbart teoretiserande förarbete skulle få efterträdas af det verkliga och fruktbringande arbetet. Nej, männen ha nog inte ens någon klar föreställning om hur det skall kännas att år efter år gå och vänta på en rättighet, som man själf anser att man bordt äga för länge sedan — och ändå inte få låta intresset slappna under väntan.

Juvel- Guld- & Emalj arbeten
DAVID ANDERSEN & Comp.
 Hofjuvelerare.
 4 Fredsgatan 4.

Åberopa alltid annonserna
 i Dagny

Men är det då nödvändigt att inskränka sig till denna väntan enbart? Nej långt ifrån — och de allra flesta F. K. P. R. göra inte heller detta. Det finns nog och öfvernog med arbete för de kvinnliga rösträttsföreningarna — om de blott förstå att taga vara på det och göra det till sitt.

Särskildt ute på rama landsbygden, där inga andra kvinnoorganisationer finnas, syns det mig så helt naturligt, att det bör och skall vara F. K. P. R. som tar på sig en hel del mera speciella feminina grenar af den sociala verksamheten. Och också en berättigad del af de visserligen inte speciellt feminina men heller inte speciellt maskulina grenarna af samhällsfunktionerna.

Först ha vi då t. ex. kapitlet skolorna.

Kvinnorna ha ju verkligen fått rättigheten att väljas till skolrådsledamöter — d. v. s. inte alla kvinnor förstås — ty mödrarna äro ju fortfarande i stort sedt ännu uteslutna — man måste vara "själförsörjande" = skattebetalare säger lagens bokstaf för att bli ledamot af skolråd. Men i alla fall — hur många kvinnliga skolrådsledamöter äger Sverige till dato? Och dock torde det vara mycket svårt att med verkliga saksäl bevisa, att kvinnorna icke i genomsnitt skulle vara fullt ut lika väl lämpade för dessa kommunala förtroendeposter som männen. Det är således ett område för F. K. P. R. att arbeta — att söka sätta in dugliga och intresserade kvinnor i ortens skolråd. Vid ett skolrådsval blir det då själfallet F. K. P. R., som tar ledningen hvad kvinnorna beträffar, både då det gäller att verka för saken, intressera de kvinnliga — och för öfrigt också manliga väljarna — för den kvinnliga kandidaten, ta upp fullmakter och dela ut dem, etc. — och först och sist se till, att det blir en fullt lämplig kandidat, d. v. s. en sådan som verkligen kommer att göra nytta och också har utsikter att bli vald. Däremot betyder det ju då mindre om hon personligen står utom eller inom F. K. P. R. — blott hon är sådan, att hon kan göra nytta i samhället.

I samband med skolorna kan nämnas de mer privata sociala verksamhetsgrenarna skolkök och barnbispisning.

Om det inte finns skolkök på platsen, men kvinnorna se att sådant kunde behövas — ligger det inte nära till hands för F. K. P. R. att åtaga sig frågan och söka föra den till en gynnsam lösning? Eller om barnen ha kanske milslånga vägar att gå och få sitta i skolorna sina dryga fem à sex timmar utan lagad mat — och komma från fattiga och okunniga hem kanske, där hufvudbeståndsdelen af dagens måltid alltid förblir kaffe — är det inte något för F. K. P. R. att söka få till stånd s. k. barnbispisning?

En föreläsningsförening finns ju numera på de flesta platser också i landsorten, men kanhända äro alla styrelsemedlemmarna i föreningen män — sådant händer. Föreläsningsföreningens verksamhet är ju emellertid i lika hög grad inriktad på den kvinnliga delen af befolkningen som på den manliga — och kvinnor böra ju gifvetvis vara med och välja föreläsningar, för att de kvinnliga intressena icke skola få trängas i bakgrunden — så-

dant kan ju annars lätt hända. Finns en F. K. P. R. på platsen — ingen kan väl då vara närmare än just denna förening till att bevaka kvinnornas intressen och sätta in kvinnor i styrelsen.

Fattigvården — där ha vi åter ett verksamhetsfält för F. K. P. R.! Saknas kvinnliga s. k. fattigvårdare — nåväl det brukar numera inte vara svårt att utverka att sådana väljas. Eller är det annars något på sned inom kommunernas fattigvård — något sådant kanske som lätt kan undgå det manliga ögat men som kvinnan ser och förstår — åter har F. K. P. R. en plikt och ett tillfälle att träda fram och göra sin gärning. Eller behöfs kanske en s. k. församlingsdiakonissa — så kan också kvinnors energi utverka något sådant.

Finns ingen 1:sta-Majblomma i orten — så kan F. K. P. R:s styrelse mycket lätt bilda en sådan kommitté och åtaga sig försäljningen. Och vidare i all oändlighet.

För att nu inte tala om F. K. P. R:s själffallna plikt att intressera kvinnorna för det kommande arbetet i allmänhet, få dem att gå upp på stämmorna, sätta sig in i frågorna och inte heller sky att yttra sig, då de ha något af värde att komma med, samt mottaga de kommunala förtroendeposter, som till äfventyrs bjudas dem. Ett utmärkt sätt är att F. K. P. R. tar till vana att före åtminstone hvarje mer viktig stämma på förhand inom föreningen hålla en fingerad stämma och där noggrant diskutera de frågor, som sedan förekomma på den verkliga stämman. Dessa frågor anslås ju alltid i god tid före hvarje stämma offentligt, så det är mycket lätt för F. K. P. R. att få reda på dem.

Sådana fingerade stämmor som dessa ha ju sin betydelse. Ty trots att de ju äro fingerade, veta dock alla röstberättigade kvinnor, som deltaga i dem, att de sedan på de verkliga stämmorna få deltaga i de beslut, som på "stämman" inom F. K. P. R. förut diskuterats. Och säkert blir det mycket lättare att sedan yttra sig, då man förut så där så att säga generalrepeterat det hela i F. K. P. R.

Det slutresultat jag med dessa mina ord velat komma till är detta: utan att på något sätt vilja underkänna betydelsen af föredrag, diskussionsaftnar och studiecirklar m. m. sådant — som ju för öfrigt på föreningens tidigaste stadium är något helt visst nödvändigt — tror jag dock att en F. K. P. R. gagnar både sig själf som förening och hela saken betydligt mera genom direkt nyttigt och fruktbarande praktiskt arbete i det sociala. Dels känna då föreningsmedlemmarna, att deras arbete ger resultat och deras förening gör nytta — på samma gång som de förvärfva nödiga sociala och kommunala insikter — föreningen skaffar sig också i och med detta en viss erkänd ställning i samhället.

Och dels — och detta är helt visst icke det minst betydelsefulla — få männen upp ögonen för hvilken nytta kvinnorna verkligen kunna göra i det offentliga. Och jag kan inte hjälpa, att jag tror att sådana rent praktiska och påtagliga bevis på kvinnors duglighet som sam-

hällsmedlemmar mycket förr övertyga de flesta män än det rent teoretiska, talade ordet.

Låt blott våra F. K. P. R., spridda som de äro öfver hela vårt land, hvar på sin ort uppvisa ett duktigt samhälleligt arbete — visa hvad de kunna förmå ock-

så nu utan alla yttre politiska rättigheter — och den bekräftelse, som dock måste ges som erkännande åt deras duglighet, blir — måste bli — till sist de rättigheter de arbeta för!

E. P.

Litteratur.

Stämplad. Två människoöden berättade af E. C. Nya Tryckeri-Aktiebolaget 1910, Stockholm.

Det har på senare tider rent af blifvit modernt att välja den fallna kvinnan till föremål för litterär behandling. Nästan hvarje år utkomma romaner och noveller öfver sådana ämnen som beröra prostitutionen eller den hvita slafhandeln, och mer eller mindre lyckade försök göras att framställa dessa båda företeelser i deras mest vederstyggliga form. Nu kan visserligen starkt ifrågasättas lämpligheten af att i romantiserad form skildra dessa de mörkaste punkterna af vårt samhällslif; det händer så ofta, att dylika skildringar slå öfver i det sensationella, hvilket gör dem motbjudande för det stora flertalet läsare och ej sällan bidrager till att skada den sak de afse att gagna. Ty det torde ej böra betviflas, att det emellanåt är en viss välmening, som drifver en författare att välja ofvan berörda ämnen; det är ju nu en gång så, att den stora allmänheten hellre gör bekantskap med de sociala frågorna, när de uppenbara sig i romanens eller novelens lätta förklädning än när de framställas i broschyrens eller artikelnas något tyngre form. Men felet med tendensromaner af dylikt slag är ofta nog detta, att man mindre spårar den glödande indignationen öfver skriande samhällsörättvisor än författarens önskan att till ämne för sin bok välja just sådant, som i ock för sig är af den spännande beskaffenhet att det bör kunna utgöra lämpligaste stoff för en roman. Skola romantiserade skildringar i tendentiöst syfte göra åsyftad verkan, måste de vara sprungna ur hjärtedjupet, ur den skrivandes brinnande begär att genom upplysning kunna, om möjligt, bereda väg för ett bättre sakernas tillstånd. Så är det ju för öfrigt alltid: både i hvad angår det talade och det skrifna ordet finner skaldens uttryck sin tillämpning:

”Intet ord når hjärtedjupet,
som ej haft ursprung i ditt hjärtas hem.”

Det är därför Elisabeth Schöyens bok ”Den hvita slafvinnan”, trots sina brister i litterärt hänseende, ej förfelar att göra ett djupt intryck, på samma sätt som fallet är med ”Den undre världen”, denna en ung kvinnas autentiska självbiografi, den gripande skildringen af en ur samhället utstött varelses via dolorosa genom lifvet. Sedan dessa båda arbeten utgifvits är man emellertid böjd för att tycka det vara nog med skrifverier af dylik art och att litterär öfverproduktion på detta område måste verka mera till skada än till gagn. Så mycket mera gladt öfverraskad blir man, när man i ”Stämplad” finner en bok, som ej blott är skriven med omisskännlig talang utan därjämte genom sin gripande, på erfarenhet grunda-

de skildring af den af samhället förkastade, den af ordningsmakten stämplade, prostituerade kvinnan måste hos den läsande kvarlämna ett bestående intryck.

Den lilla boken är, såsom företalet meddelar, afsedd att gifva en föreställning om förbannelsen af det system, som fått sitt uttryck i prostitutionens reglementering och i sedlighetspolisen och om svårigheten för de prostituerade att, äfven om den starkaste vilja därtill finnes, återgå till ett hederligt lif. Den första af de båda berättelserna, som bär titeln ”Ensam”, skildrar en ung femtonåring, Karin, som utan kända föräldrar, fattig och öfverlämnad åt främmande människor, af den sista af sina fostermödrar skickas till hufvudstaden för att själf förtjäna sitt uppehälle. Oerfaren om lifvet och okunnig om farorna i storstaden faller den unga flickan, utan att själf veta hur det gått till, offer för prostitutionen och blir inskrifven i polisen. Hon lär sig att i glaset dränka sitt elände och råkar, på samma sätt som den unga kvinnan i ”Den undre världen”, alltsomoftast i slagsmål med polisen, som vill tvinga henne in på besiktningsbyrån, men under allt detta bibehåller hon sin inre renhet och längtan efter upprättelse. Slutligen rymmer hon från sina plågoandar och får genom en ung arbetarhustru, som vänligt bereder henne bostad i sitt hem, plats på en fabrik, där hon genom arbetsamhet och godt uppförande tillvinner sig allmän aktning. Men efter tre lyckliga månader, hvarunder hon nästan hunnit glömma sitt föregående lidande, uppsparas hon af sedlighetspolisen, som släpar henne tillbaka till besiktningsbyrån. Eländet börjar för henne på nytt, hon blir allt mera förslöad och förmår knappast längre att grubbla, såsom hon förr brukat göra, öfver det problem som så ofta sysselsatt henne: skillnaden mellan henne själf och de ”ärbara” kvinnorna, hvilka, efter hvad man sagt henne, hon och hennes gelikar äro satta till att skydda.

Det är gripande taflor ur lifvet, som här upprullas för den läsandes blick. Det hederliga, dygdiga samhället representeras af den unge fängelsepredikanten, som på öfligt sätt uppmanar de i fängelset insatta prostituerade kvinnorna, bland hvilka äfven Karin befinner sig, att vända åter till ett hederligt lif men som dömer strängt de fallna och blott ger undvikande svar på sin unga hustrus fråga, om det ej är en orättvisa att endast straffa kvinnorna och om det ej alltid borde vara människor, som skulle utföra Guds vilja på jorden. Så småningom börjar Karin under sin sex månaders långa fängelsetid vakna till medvetande om att det nog ändå finns rum hos Gud äfven för den djupast sjunkna, som vill öfverge sitt syndalif. Och hon begär ju ej

Köp Oskummad mjölk direkt

hemsänd i plomberade kärl till 17 öre pr liter.

AKTIEBOLAGET MEJERIET VICTORIA

Riks 770. — Kungl. Hofleverantör — Allm. 69 37.

Tvätt- & Strykinrättningen

EXCELSIOR

35 Birger Jarlsgatan (öfre porten)

Allmänna och Rikstelefon 93 27

Utför all slags tvätt, såväl för familjersom hotell m. m. jämväl gardintvätt

Maskiner af modernaste beskaffenhet.

bättre än att få lefva ett hederligt lif — bara man vill tillåta henne att göra det. Efter utståndet fängelsestraff uppsöker Karin ånyo den unga arbetarhustrun, som äfven nu kärleksfullt mottar henne och låter henne bo hos sig. Men äfven här uppsåras hon af sin plågoande polisen, och nu söker hon, ur stånd att se sig någon utväg, en fristad i böljorna, som så mången gång förr öppnat en kylig famn för olyckliga och förskjutna sådana som hon. Och när den unga kvinnans lik upphämtas ur den strida strömmen, som släckt ett lif, hvilket, om ej samhällsörättvisorna ställt sig hindrande i vägen, kunnat blifva ljust och lyckligt, då draga representanterna för det ärbara samhället, så snart de erfarit att själfmörderskan endast är en prostituerad, en lättnadens suck och lätta på samma gång sitt samvete genom en dygdig verklagan öfver henne, som vid så unga år hunnit bli så fördärfvad!

Den andra berättelsen, "Margit", för läsaren till Dalar-na, till det enkla, goda hem, där Anders och Anna, de båda präktiga, trohjärtade makarna, se Margit, sin förstfödda, föräldrarnas stolthet och glädje, växa upp. Vackert och rörande återges de ord som växlas mellan Anders, fadern, och gamla mor, när de båda samtala om älsklingsbarnet. "Du Anders", säger gammelmor, "är det ej underligt, att Margit ständigt kan vara så glad och munter — — — Hon tycker visst att lifvet är som en enda rolig lek." — "Inte kan jag förstå hur hon kan vara så, men det vet jag, mor, att med den flickan i hemmet kunna sorgerna aldrig bli tunga." — "Du Anders, har du någonsin sett ett barn med så friska, röda kinder?" — "Hon är som en blomma om våren, mor." — "Och kan du förstå, Anders, af hvem hon lärt sig sjunga och kvittra som hon gör?" — "Af himmelens fåglar, tror jag, mor". — "Hon ser ut att vara ett lyckligt barn, Anders." — "Och lyckan för hon med sig till dem som älska henne."

Så kommer den tid, då den sextonåriga Margit till sin ofärd kommer till Stockholm. Hon själf har lika litet som föräldrarna en aning om de faror, som i en storstad kunna möta en oerfaren landflicka, och gammelmor, som möjligen kunnat ha bättre reda härpå, hade ju helt nyligen fått lägga sitt trötta hufvud till ro i den sista hvilan. Till en början tycks emellertid allt gå bra; Margit får arbete med god förtjänst och drömmer redan om att af sina sparpennningar kunna skaffa far en kärra och en häst i stallet, som länge stått tomt. Men efter hand blir det annorlunda. Den gamla vanliga historien, som tusende och åter tusende fått göra bekantskap med, upprepas här: historien om den unga kvinna, som öfvergifven af den hon älskat och trott på mot sin vilja föres ut på det sluttande planet. Margit blir förlofvad med "en fin herreman", som, sedan barnet blifvit födt, öfverger modern och för att riktigt bli henne kvitt anmäler henne hos polisen för sedeslöst lefverne. Och så blir den unga flickan utan eget förvållande en prostituerad kvinna. Modern, som slutligen fått reda på dotterns olycka, beger sig till hufvudstaden för att söka reda på och hemföra sin flicka, går först till

den kvinna, hos hvilken Margit bott och som af henne fordrat en hyra på 35 kronor i veckan — en prostituerad kan ju ej som andra skaffa sig skydd mot dylikt exploaterande! — får sedan på besiktningsbyrån reda på Margits nuvarande vistelseort och beger sig med sin yngsta lilla flicka till sjukhuset, sedan hon först till den herre, som på byrån sköter expeditionen, uttalat de kraftorden: "Ni alla, som ha makten, styra illa för våra stackars okunniga flickor, mycket illa!"

Gripande är skildringen af den stilla dalkvinnans lugna värdighet och af hennes möte på sjukhuset med den döende dottern: "Du tar fel", säger mor Anna i sjukrummet till sköterskan, "min flicka hade runda, röda kinder och en mun, som alltid log." Men det är dock Margit, som ligger där, oigenkännlig, med gulhvita kinder, på hvilka febern emellanåt jagar högröda flammor. Och Margit igenkänner sin mor, som skänker det vilsekomna barnet sin förlåtelse och söker att för den döende underlätta färdan genom skuggornas dal fram till det land, där ingen synd mer råder. Hon talar med henne om syrenbusken, som Margit planterade innan hon for till Stockholm och som nu bär granna, hvita blommor; hon talar om kyrkklockorna, som kalla till kyrkan, där det förkunnas att "Herren Gud förlåter hvar och en, som ångrar sin synd" — — — och att "alla plantor, som här på jorden blifvit maskstungna men ändå ha roten frisk, bli omplanterade i Guds ortagård, där de skola växa och blomma och en gång bära frukt." Och vid ljudet af den kära stämman lämnar Margits själ, i hvars djup renhetens och rättfärdighetsträngans kristallklara böljor aldrig upphört att välla, sitt härjade, maskstungna hölje, och modern, stilla och värdig i sin hjärtslitande sorg, sveper sin flicka i den nya dräkt hon sytt åt henne, lägger henne själf i kistan samt för henne hem och låter reda hennes sista bädd på kyrkogården bredvid gammelmor. Och busken med de hvita syrenerna blommar i sin grannaste skrud på grafven.

"Stämplad" är ej blott en litterär produktion af oförtydbart värde, den är något mera: ett stycke lifshistoria, som det synes skrifvet med något af författarens eget hjärteblod. Det är att hoppas, att det lilla häftet får i sin mån bidra till att väcka många af dem, som lefva på lifvets solsida, till eftertanke rörande en af de viktigaste frågorna af vårt samhällseliga lif. Ty vi behöfva i sanning väckelserop och väckelseskriter just i dessa tider, då de antydningar tidningarna meddela rörande reglementeringskommitténs arbeten låta oss hoppas på möjligheten af reglementeringens upphäfvande i vårt land, men då det tillika gäller att uppbåda den allmänna opinionen så att den af alla krafter söker förhindra att systemet i en finare, mera försätlig form ändå får finnas kvar och utöfva ett inflytande som blir olycksbringande, ej blott för dem, som därigenom stämplas, utsöndras från samhället, utan äfven ock i lika hög grad för det allmänna rättsbegreppet.

E. — m.

För frihet och rätt.

Ett kamprop från de polska studentskorna i Lemberg och Krakau.

Det talas i vår tid mera än någonsin om frihet — individernas, nationernas heliga rätt. Det vackra ordet föres så ofta på tungan, vid mellanfolkliga förhandlingar, på möten och kongresser, i lagstiftningsarbetet. Det är i frihetens heliga namn, som mänskligheten skall skrida framåt mot en högre utveckling.

Man måste äfven erkänna, att det — till dels — är mening med detta tal, att uppfattningen af frihetens begrepp och individens rätt verkligen börjat klarna; mot de nära till hands liggande, mindre öfvergreppen reagera människor i allmänhet kraftigt nog.

Men förtrycket i stort, de stora våldsgärningarna, som gälla nationer och länder, hvar är indignationen mot dessa, hvar äro då hämnarna, som skulle träda fram och skydda de svagares rätt? Hvar äro frihetens förkämpar, med det stora ordet på tungan?

Tyst, tungt, i det stora hela obeaktadt kämpa miljoner människor ännu mot ofrihet och förtryck. Då och då når ett rop fram ur de bortglömda massornas led. Det är de någras röster, deras, som ännu ha krafter till motstånd, deras, hvilkas frihets- och rättfärdighetskänsla ännu icke brutits i den ojämna kampen. Ropet klingar ut — och dör bort igen. De förtryckta folken hjälper ingen.

De polska studentskorna vid universiteten i Lemberg och Krakau ha i dessa dagar utfärdat ett upprop, för hvilket man anhållit om plats i Dagnys spalter. Det är ett af dessa rop ur de annars tysta leden och det gäller kampen om ett folks rätt till sitt eget språk, sin egen kultur. En nation, den polska, bestående af öfver 23 miljoner människor, har beröfvats denna rätt. Undervisningen i skolorna sker på eröfrarens språk. Genom bojkott af dessa offentliga skolor och upprättandet af enskilda ha polackerna emellertid sökt gifva ungdomen den nationella undervisning, som beröfvats dem.

De enskilda skolorna kringskäras dock allt mera till sina rättigheter; genom stipendier och andra fördelar söker regeringen draga den studerande ungdomen öfver till statens ryska skolor. Ännu ett led i förryskningspolitiken äro de nyligen öppnade högre vetenskapliga kurserna för kvinnor vid Warschauer universitet. Det är med anledning af denna sista åtgärd från regeringens sida, som de polska studentskorna skickat ut sitt upprop, där de vända sig till de ryska kvinnliga studerandena och begära att de, i solidaritetskänsla med de polska studentskorna och den del desamma taga i den polska nationalitetskampen, icke skola för egen vinnings skull begagna sig af dessa tillfälliga fördelar, hvilka blott äro ett af medlen till förtryckandet af ett folks rätt och frihet. I hela kvinnorörelsens namn, där de etiska elementen framför allt tagas upp och göras gällande, vädja de till sina medsystrars rättfärdighetskänsla och förståelse af hvad striden gäller.

Uppropet lyder som följer:

År 1910 är det fem år sedan kampen för den polska skolan påbörjades i ryska Polen. Fem år ha förgått sedan den dag, då den polska ungdomen lämnade universitetets i Warschau lärosalar med föresatsen att ej återvända dit innan den tillkämpat sig en fri, en polsk högskola. Och kampen fortgår. Lösen af år 1905 har icke förstummats; detta bevisar de sammankomster af polsk ungdom från hela landet, vid hvilka klart och bestämdt detta postulat af den nationella frågan häfdas, hvarigenom ungdomen uttalar sig för en fortsatt bojkott af Warschauer universitet och ur kamraternas krets undantagslöst utesluter de individer, hvilka svika den solidariska kampen.

År 1910 inrättades vid Warschauer universitet högre vetenskapliga kurser för kvinnor. Denna högskola, som hittills icke varit tillgänglig för kvinnor, mottog nu 509 åhörarinnor (bland dessa endast 11 polskor). Regeringens skickliga manöver förfelade icke sin verkan: åhörarinnor infunno sig och fyllde de salar, hvilka öfvergifvits af den polska ungdomen (och af de ädlare elementen af den ryska).

Vi, polska studentskor, hvilka af hela vår kraft stödja den polska ungdomens frihetsträfvanden, uttala vår ovilja gent emot de icke-polska studentskorna vid Warschauer universitet. Vi veta väl hvilken stor betydelse öppnandet af de vetenskapliga kurserna hade för de ryska kvinnorna, som ju kämpa för rätten till bildning; men vi anse att de ej borde draga någon nytta af denna regeringens skänk, då kvinnosakens förkämpar med hänsyn till bojkotten icke tagit något steg för dessa kursers öppnande. De ryska flickorna borde icke låta det gå därhän, att de hjälpa den ryska regeringen att bilda en strejkbrytaretrupp.

De ryska studentskorna böra betänka, att de genom att besöka kurserna i Warschau understödja regeringens tyranniska despotism, samma regering, som på det brutalaste sätt undertrycker ryska kvinnors frihetssträfvanden. De warschauer kursernas åhörarinnor böra betänka att de, genom att indirekt biträda vid undertryckandet af en nation, begå ett trohetsbrott mot ett af de enklaste direktiven för kvinnorörelsen, hvilken är oskiljaktigt förbunden med frihetens och etikens ideal.

Inför den internationella kvinnorörelsens forum rikta vi emot studentskorna vid warschauer kurserna den svåra anklagelsen, att de ej tveka att för en tillfällig vinnings skull medverka vid nationellt förtryck och skända kvinnorörelsen i det de svika dess lösen: Kamp för frihet.

De polska studentskorna vid Universitetet i Lemberg.

De polska studentskorna vid Universitetet i Krakau.

Personer, i ungdomen mycket fula, kunna genom själens utveckling få vid äldre år en egen och ny slags skönhet. Denna är den *karaktäristiska* och intager tänkande betraktares öga vida mer än den blotta form- eller färgskönheten.

Fredrika Bremer (1844).

Svenska skolkökslärarinnornas för- enings 3:dje allmänna årsmöte i Stockholm den 12—13 aug. 1910.

Mötet öppnades i Högre lärarinneseminariums lokal af centralstyrelsens ordf. fröken Kerstin Hesselgren, hvarefter till ordf. för mötet valdes fröken Ingeborg Walin, Stockholm, och till v. ordf. fröken Alma Peterson, Göteborg.

Doktor J. Nilsson höll därefter ett intresseväckande föredrag om "Inkomst- och förmögenhetsfördelningen i det moderna samhället", hvarvid olika slag af kapitalränta berördes.

Direktör G. Lind påpekade i sitt entusiastiska föredrag om "Nyare principer för konservering af trädgårdsprodukter" det ringa intresse för vegetabilisk föda, som råder i vårt land i motsats till utlandet. Tal. trodde, att orsaken härtill vore dels att "frun i huset finner konserveringen besvärlig", men äfven den, att man nen i stort sedt ännu inte lärt sig äta vegetabilier.

Importen af torkad frukt är häpnadsväckande stor, ehuru svensk frukt och svenska grönsaker ha finare arom än de utländska. Därför borde andelstorkerier anläggas här och hvar för att på det mest ekonomiska sättet kunna tillvarataga såväl all fallfrukt som våra rika blåbärsskördar. Massor af torkade blåbär införas nu årligen från Tyskland och säljas till högt pris här. Olika slag af grönsaker skulle äfven torkas i stor skala.

Af apparater för konservering på hermetiskt slutna kärl har den svenska Rex-apparaten visat sig fullt så god som den dubbelt så dyra Weck-apparaten. De svenska Rex-glasen af Kosta fabrikat fingo samma omdöme. Kemiska analyser hade visat, att de utländska konserverna hade giftiga färger, kopparsalter o. d. att tacka för sin vackra färg.

För småbrukarehustrun vore hemindustri i denna gren af stor betydelse. Därför borde kvinnliga trädgårds-konsulenter anställas för att anordna korta kurser här och hvar, utöfva noggrann kontroll öfver tillverkningarna (som borde säljas från en gemensam depot), förmedla utbyte mellan olika föreningar af alster från olika trakter o. s. v. Vid profförsäljningen skulle allmänhetens smak utrönas, och tillverkningarna sedan ordnas därefter. Tal. slutade sitt instruktiva föredrag med en maning till enigt samarbete för att föra fram denna fråga.

En receptbok i konservering af trädgårdsprodukter kommer att utgifvas i vinter efter utförda experiment vid Experimentalfältets trädgårdsskola.

Efter en stunds rast vidtog diskussion om Lärarinneutbildning i huslig ekonomi, inledd af fröken Ida Norrby. Ehuru undervisningen på olika stadier, framhöll fröken N., delvis förutsätter en något olika utbildning, sammanfaller den dock i det hufvudsakliga och bör omfatta: matlagning, "halfabrikat", (mjölkhushållning, slakt, konservering etc.), rengöringsarbeten, fysik och kemi, allmän fysiologi, bakteriologi, födoämneslära, näringslära, hygien, psykisk barnavård eller pedagogik, samt sociala ämnen.

Undervisningen i de praktiska ämnena bibringas eleverna genom praktiska öfningar. För de teoretiska ämnena bör åskådningmateriel och experiment användas i största möjliga utsträckning.

Målet för undervisningen skall vara att visa eleverna vägarna att utvidga sitt vetande — lära dem själva studera.

Slutligen skola de blifvande lärarinnorna lära sig att i undervisning omsätta sina kunskaper. För att medhinna allt, som bör läras på den korta tiden af 1½—2 år, är

det därför nödvändigt att man redan vid kursens början har en god grund att bygga på och att undervisningen ordnas i bästa mening praktiskt. Undervisar lärarinnan i en högre flickskola eller husmoderskola, bör man fordra att hon genomgått en 8-klassig flickskola med goda betyg. Dock bör man ej undantagslöst hålla på skolbygget.

Hvad det praktiska arbetet beträffar bör eleven ha verklig vana vid matlagning, helst på egen hand ha skött åtminstone ett mindre hushåll.

"Skolköksundervisningen skall leda af yrkesbildade lärarinnor, som med praktisk duglighet förena en ideal syn på lifvet, på det som ligger bakom hvardagslifvet," slöt fröken N.

Det intressanta föredraget följdes af en liflig diskussion hufvudsakligen om inträdesfordringarna till fackskolorna, hvarvid från en del håll uttalades krafvet på att afgångsbetyg från 8-klassigt läroverk borde vara minimifordran. Andra åter ansågo, att ett dylikt kraf skulle utesluta många praktiskt dugliga förmågor, som ej haft tillfälle genomgå 8-klassigt läroverk, från denna bana. För lärarinnor vid folkskolans skolkök borde det anses som en vinst, om lärarinnan fått sin första undervisning i en folkskola, hvarigenom hon säkerligen vunnit större förståelse af folkskolans elever och lättare kunde bygga vidare på den därstädes lagda grunden.

Dagens föredrag avslutades genom d:r J. Nilssons, hvari afdelningarna jordränta och företagarevinst behandlades i synnerligen populär form.

Kl. 7 e. m. förkom diskussion om: "Behovet af hemkonsulenter", på ett medryckande sätt inledd af fröken Gertrud Bergström.

Fortsättningskurser i huslig ekonomi, barnavård m. m. äro så mycket mer nödvändiga, som skolköksundervisningen i barnskolorna ej ha till mål att utbilda tjänarinnor eller vara yrkesskolor utan endast ge en teoretisk och praktisk grund. Den oväntadt stora anslutningen till Stockholms skolköksförenings matlagningsskurser visade att dylika kurser verkligen fyllde ett stort behov.

För dem, som ej ha tid att bevista sådana kurser, borde dock äfven något göras, ansåg talarinnan. Lika väl som mannen för sitt arbete på skilda områden kan rådgöra med en konsulent, borde husmödrarna såväl i stad som på landsbygd ha tillgång att rådfråga en hemkonsulent i hemmets sysslor. En hemkonsulent bör utom skicklighet i alla hushållsgöromål äfven ha kunskap i barnavård. Hon bör förmå husmödrarna att föra räkenskaper, göra gemensamma inköp, ge dem hjälp till själfhjälp, hon borde hålla föredrag i olika ämnen och alltid iakttaga största möjliga grannlagenhet. Dylika konsulenter borde bekostas af staten samt på mellantider äfven anordna skolkökskurser.

En hel del belysande anföranden följde sedan på frågan: "Hur bör man på ett tillfredsställande sätt ordna en dylik verksamhet?"

I första rummet ansåg man att demonstrationslektioner och kortare kurser i olika ämnen såsom mjölkhushållning, olika slag af konservering af kött och trädgårdsprodukter borde ifrågakomma.

Genom att husmödrarna skulle kunna kalla en konsulent för viss sak t. ex. slakt, konservering e. d. torde undervisning i hemmen lättare vinnas.

Olika åsikter gjorde sig gällande huruvida hushållningssällskapen eller kommunerna borde anställa hemkonsulenter. Såsom förberedande åtgärd påpekades från flera håll vikten af att föredrag i olika ämnen hållas af skolkökets lärarinnor.

Nästa dag började förhandlingarna med ett ypperligt föredrag "Om kaffe" af prof. C. G. Santesson.

Kl. 12 förekom föreningsärenden, däribland styrelseval, hvarvid förutvarande styrelsen omvaldes med acklamation, och utgöres styrelsen således fortfarande af frökarna Kerstin Hesselgren, Stockholm, Ida Norrby, Upsala, Gertrud Bergström och Maja Forsell, Stockholm, Alma Peterson, Göteborg, Laura Näsholm, Sundsvall, Sigrid Melander, Rimforsa (nyvald) med frk:a Sofia Sjöstrand, Halmstad, Ingeborg Schager, Stockholm och Olga Malmström, Helsingborg (nyvald) som suppleanter.

Nästa årsmöte, som tillika blir Nordiskt skolköksmöte, hålles i Göteborg 1913.

Den sista diskussionen behandlade frågan "Om husmoderskolor", och inleddes förtjänstfullt af frökarna Eggelin och Torborg Walin.

Husmoderskolorna på landsbygden böra utom matlagning och dylikt äfven upptaga undervisning i slöjd och trädgårdsskötsel. Liknande skolor i städerna hafva liksom de förra till mål att bilda dugliga husmödrar, att gifva både kunskaper och färdigheter. Äfven i dessa borde slöjd samt undervisning i barnavård förekomma. **Eleverna** böra utföra allt arbete för att få vana och rutin äfven i alla rengöringssysslor samt förstå allt arbete och hvilken tid det tar. Dessa skolor böra väcka husmödrarnas ansvar gent emot tjänarna. Viktigt är också att de främja större enkelhet, att eleverna bibringas den tanken, att det är en heder laga billig mat.

Husmoderskolan bör därjämte arbeta för nykterhets-saken. (Törst uppkommer ofta af för mäktig, starkt kryddad mat). Vegetarismens betydelse förtjänar äfven att mer framhållas. Alla samhällsklasser böra uppta kampen för enkelhet.

Efter inledarinnorna yttrade sig mötesdeltagare från alla de nordiska länderna, hvarvid bl. a. påpekades, att det är en plikt att fostra till enkelhet, där stat och kommun lämna bidrag. För att nå detta mål kunde man ordna matlagningen viss tid efter viss inkomst, t. ex. 600, 800, 1,000 och 2,000 kr. Af vikt är äfven att uppgöra en plan öfver inkomster och utgifter för att få en bestämd summa till hushållet.

Sedan ordf. fröken Alma Peterson framfört mötets tacksamhet för de intressanta och väckande föredragen samt för de inlägg som gjorts, förklarades mötets förhandlingar afslutade.

Det angenäma och givande mötet afslutades med samkväm och supé å Hvita Bandets hemvarma Vårta-restaurant, där de många talen gäfvos uttryck för den entusiasm som varit den värmande och bärande kraft, hvar af såväl mötets förhandlingar som samvaron mellan svenska och utländska kolleger präglats.

L. N—m.

Barnmorskemötet i Stockholm.

Svenska Barnmorskeförbundets allmänna möte ägde rum den 10—12 aug. i Norra Latinläroverkets högtidssal i Stockholm. Till mötet hade infunnit sig omkring 300 barnmorskor från skilda delar af vårt land; somliga hade icke skytt den långa och kostsamma vägen af mer än hundra mil för att i kamratkretsen höra frågor dryftas, som berörde deras yrkesintressen. Från Danmark, Norge och Finland hade infunnit sig ett tju-

gatal, som med ifver och intresse — trots en liten svårighet i språkfrågan — följde förhandlingarna. Mötet präglades af en god kåranda, och man kunde vid en jämförelse med föregående förbundsmöte härstädes år 1897 iakttaga ett betydande framsteg i förmåga att under diskussionerna iakttaga begränsning och föreningsmässig ordning.

Bland frågor, som förekommo å programmet, kan nämnas:

"Kan barnmorskan medverka till höjandet af den sedliga nivån i hemmet och i samhället?"

Inledarinnan påpekade det säregna inflytande som barnmorskan innehar; manade till ett allt mera energiskt och målmedvetet arbete i sedlig riktning. Vidare uppmanades barnmorskorna att under samtalets form idka ett kraftigt upplysningsarbete beträffande barnets vård; vikten af att mödrarna med stor urskillning välja sina barnjungfrur, hvilka af alla tjänare ha det största ansvaret. Barnmorskorna kunde äfven arbeta för att hustrurna, i synnerhet arbetarhustrurna, finge en rättvisare ställning. Som det nu vore, betraktades de mången gång af mannen såsom rätt och slätt en tillhörighet, ett "lösöre", öfver hvilket han ägde att ensam befalla. Större hänsynfullhet, större mänsklig rättvisa måste här eftersträvas, men endast på naturlig och sedlig grundval. Vid utackorderandet af de oäkta barnen kunde barnmorskorna lämna det sedliga arbetet ett ovärderligt stöd genom att anvisa verkligt goda fosterhem, arbeta för barnets rätt att veta föräldrarnas namn, leda de ogifta mödrarnas intresse mot de s. k. småbarnshemmen och kraftigt understödja att mödrarna själfva amma sina barn.

Efter en stunds diskussion öfvergick man till behandling af frågan:

"Är landet i behof af det antal barnmorskor, som årligen utexamineras?"

Af diskussionsinläggen förspordes en liflig önskan att läroanstalterna begränsade antalet elever eller, som kraftigt framhölls, höjde inträdesfordringarna och förlängde kurserna, helst till två-åriga. Åtskilliga invändningar mötte från lärarehåll och medicinalstyrelsens representant generaldirektör Lindroth, som framhöll att en undervisningsanstalt hade icke att sysselsätta sig med den frågan, om landet hade för mycket eller för litet barnmorskor, utan, då sökande till elevkurs vanligen äro 3 gånger så många som antalet platser vid läroanstalterna, visade detta, att antalet elever vid läroanstalterna mycket väl kunde bibehållas. Någon resolution fattades ej.

Frågan: "Har barnmorskereglementets omarbetning beredt barnmorskorna några fördelar och kunna de mottaga det med belåtenhet?" dryftades under allmänt uttalandt missnöje med det af Kungl. Maj:t utfärdade nya reglementet; till formen var det visserligen något tidsenligare men till grundenhållet i hufvudsak oförändradt. Barnmorskorna hade hoppats att några förändringar, som afsågo någon ökning i deras rättigheter, vidtagits, men så hade ej skett. En talarinna citerade par. 18: "Biträder barnmorska barnaföderska, som är så nödställd, att hon saknar utväg till härbärg eller lifsuppehälle, åligger det

barnmorskan att anmäla sådant hos vederbörande fattigvårdsmyndighet". "Då en sådan anmälan å landsbygden med dess långa afstånd gårdarna emellan är förenad med för barnmorskan nog så betungande besvär", fortsatte talarinnan, "så hade det varit godt, om paragrafens två och en half rader utfyllts till tre med dessa ord: för hvilket besvär barnmorskan äger uppbära ersättning af fattigvårdsmyndigheten." Då kritiken af reglementet emellertid var tämligen allmänt hållen, föreslog hr generaldirektören att Förbundsstyrelsen måtte inkomma med en mera preciserad och saklig kritik af det nya reglementet. Mötet beslöt uppdraga åt styrelsen att utarbeta ett sådant utlåtande.

Ett steg i praktisk riktning medförde frågan n:o 10: "Hur skola kommunalt anställda barnmorskor kunna få 14 dagars årlig ledighet, utan afdrag på lönen?"

Det påvisades af flere talarinnor att å ytterst få platser i vårt land medgafs semester utan afdrag å lön. Ville barnmorska ha ledigt, finge hon själf bekosta vikarie. En talarinna framhöll, att här måste barnmorskorna själfva gripa in för så vidt det någonsin skulle bli ändring i förhållandet. En omläggning af uppfattningen om kontrakts upprättande måste ske. Barnmorskan skall uppsätta kontraktet kommunen till underskrift och icke såsom nu sker tvärtom. Kommunernas och respektive kommunalordförandes allt för stora benägenhet att godtyckligt nedpressa barnmorskans villkor kunde då bättre begränsas af barnmorskan, som, i likhet med t. ex. hyresvärden, framlade kontraktet innehållande hennes villkor, bland dem semester utan afdrag å lön, ålderstillägg, pensionsbidrag m. m. Större enhetlighet kunde då ernås och barnmorskans ställning blifve tryggare än genom det kaos af egendomliga bestämmelser, som nu utfärdas af kommunerna.

Förslaget resulterade i ett mötesbeslut att åt Förbundsstyrelsen uppdraga utarbetandet af ett förslag till normalkontrakt, hvilket kunde af Medicinalstyrelsen tillhandahållas rikets barnmorskor att användas till ledning och hjälp vid antagandet af plats.

Föredrag af undervisande art höllos af prof. Sondén, dr Alin och dr Forsner.

Den nöjsamma afdelningen bestod af ett synnerligen anslående välkomstsamkväm å Skansens Höganloft, hvar till Stockholms Barnmorskesällskap inbjudit samtliga mötesdeltagare; dessutom förekom en gemensam middag samt supé, genom stort tillmötesgående af fru Skogh förträffligt arrangerad å det vackra Grand Hotel Royal, utfärd till Saltsjöbaden m. m. Konferensen gynnades hela tiden af det härligaste väder.

A. Hbm.

Insänd litteratur.

Albert Bonniers förlag, Stockholm: Ur serien Svenskar. **Gustaf Fröding.** Af *Ruben G:son Berg.* — **Bonniers månads-häfte.** N:o 8.

P. A. Norstedt & Söners förlag, Stockholm: **Jonas Lies samlade skrifter.** Häft. 31 och 32.

Plats har begärts för nedanstående inbjudan. Mötets program ha vi på grund af utrymmesskäl ej kunnat i dess helhet intaga.

Inbjudan

till

Ekonomiska frihetsförbundets höststämma.

Till styrelserna för lokalföreningarna af L. K. P. R.

Hänvisande till nedanstående program tillåta vi oss uppmana Eder att inom Edra resp. föreningar utse en eller flera personer att deltaga i Ekon. frihetsförbundets höststämma 16—18 inst. september.

Betydelsen af de å höststämman program föreliggande frågorna ligga i öppen dag. Vi äro alla, och icke minst kvinnorna, i behof af mera förståelse och klarhet, på dessa ekonomiska och social-etiska områden. Men detta är af alldeles särskild vikt för alla dem, som på ett eller annat sätt i tal eller skrift verka offentligt. Man ombedes därför att vid utseende af representanter för föreningar till höststämman särskildt tänka på föreningsledare, organisatörer, talare etc.

Ehuru detta möte är det första i sitt slag, torde vi kunna utlofva godt resultat.

För Ekonomiska frihetsförbundet.

Johan Hansson.

Harald Vadman.

And. L:son Kilian.

Ordförandeskapet.

Enligt programmet hålles Ekonomiska frihetsförbundets höststämma i Stockholm (Viktoriasalen, Tunnelgatan 19) den 16—18 sept. 1910, och börjar med ett enskildt möte med förbundets medlemmar. Personer som önska inträde i förbundet äga tillträde. Kl. 2 e. m. samma dag öppnas höststämman med ett inledningsanförande af förbundets ordförande öfver ämnet: Ekon. frihetsförbundet och dess sträfvanden.

Öfriga föredragshållare blifva dr Knut Kjellberg, borgmästare Carl Lindhagen, advokat Sophus Berthelsen, hr Johan Hansson, auditör Nils af Ekenstam, m. fl.

Bland de ämnen, som utom de på programmet fastställda, komma att upptagas om tiden tillåter är "Kvinnans intresse i de ekonomiska reformsträfvandena." Resolutionsförslag kommer att i denna fråga framläggas för höststämman.

Agiften för hela mötet är 2 kr.

Anmälan tillika med afgiften sändes till Ekon. frihetsförbundets sekretariat, adr. Filipstad, Unga Tankars Exp. (Constantin Larsson), Beridarebangatan 19, Stockholm, eller red. Axel Pählman, Koop. förbundet, Stockholm.

Skrivelser rörande höststämman adresseras till Sekretariatet, Filipstad.

Notis.

Stockholms F. K. P. R:s julkortstäflan. Vi få härmed fästa uppmärksamheten på att tiden för deltagande i den pristäflan om det bästa julkortet, som utlysts af F. K. P. R. i Stockholm med ett pris af femtio kronor, utgår den 15 september. Tävlingsrättningarna till kortet, hvilket afser att sprida rösträttskvinnornas julkort, insändas till fröken Stina Quint, Artillerigatan 4, Stockholm.

Frågor och svar.

Hvar kan man prenumerera på Dagny?

I landets alla postanstalter och boklädor kan man beställa huru många ex. som helst.

Skall man alltid prenumerera å dessa ställen?

Ja, ifall man önskar endast 1, 2, 3 eller 4 ex. skall man alltid göra det.

Hvad kostar Dagny i postanstalter och boklädor?

Dagnys postprenumerations- och boklädpris är kr. 4:50 för $\frac{1}{2}$, 2:50 för $\frac{1}{4}$, och 1:25 för $\frac{1}{8}$ år.

Hvilka villkor erhålla prenumerantsamlare å Dagny?

Den, som samlar minst 5 prenumeranter, erhåller en provision af kr. 1:— för hvarje helårs-, 50 öre för hvarje halfårs- och 20 öre för hvarje kvartalsprenumerant.

Huru skall man förfara för denna provisions erhållande?

Sedan man samlat *minst* 5 prenumeranter, går man tillväga på ett af följande sätt:

- 1) **Antingen:** Genom insändandet af prenumerationsafgiften med afdrag af provisionen beställer man det behöfliga antalet ex. (hur många som helst, men *alltid minst* 5) direkt från Dagnys exp., Stockholm, som under samlarens adress i ett och samma paket sänder *alla* beställda ex. Samlaren har då att ombesörja utdelningen till de samlade prenumeranterna.
- 2) **Eller:** Man prenumererar å närmaste postkontor (*ej* annorstädes) för de samlade prenumeranterna, detta under hvars och ens adress, begär kvitto å samtliga erlagda afgifter, tillställer oss detta kvitto, då vi omgående pr postanvisning sända samlaren den stadgade provisionen.

Hvar, och till hvilket pris kan man nummervis lösa Dagny?

I städernas tidningskontor och cigarraffärer samt hos Dagnys kommissionärer i landsorten. Pris 10 öre pr nummer.

Alla skrivelser rörande expeditionen adresseras:

**DAGNYS EXPEDITION,
STOCKHOLM.**

Folkskolans Barntidning

utgifven och redigerad af STINA QUINT utkommer 1910 i sin nittonde årgång.

Ett rikt illustrerat nummer hvarje vecka, 36 veckor under året.

Bästa och lämpligaste läsning för barn af alla samhällsklasser.

Prenumerera å närmaste postkontor. Pris för helt år Kronor 1:65, halft år 90 öre.

**GYNNA DAGNYS
ANNONSÖRER!**

Sex praktiga äfventyrsböcker för barn och ungdom.

Tsarens kurir. Berättelse för barn och ungdom. Smedberg. 352 sidor med 47 illustrationer af Karl Aspelin. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Parzival. En riddarsaga från medeltiden. Bearbetning af Hugo Gyllander. 259 sidor. Med 45 illustrationer af Ingeborg Uddén. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Sagogrottan i Sagoskogen. En samling sagor af Harald Östenson. 303 sid., 50 illustrationer. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Den hemlighetsfulla ön. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 312 sidor, 44 illustrationer af Brita Ellström. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Hjälten bland hjältar skildrade för barn och ungdom af Marie Louise Charles G. Gordons lif och stordåd, Gagner. 304 sidor, 33 illustrationer af Edv. Berggren. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Nybyggarna i Kanada. Berättelse för barn och ungdom. Bearbetning efter Kapten Marryat af Anna Gustafsson. 296 sidor, 39 illustr. af Nils Larsson. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Erhålles i hvarje bokhandel eller direkt från

Folkskolans Barntidnings Förlag, Stockholm. (Stina Quint.)

Å Universella Broderskapets Förlag: Teosofiska Handböcker N:o 1 Elementär Teosofi.

Innehåll: Elementär Teosofi. — Hvem är människan? — Kropp och själ. — Kropp, själ och ande. — Reinkarnation. — Karma. — Sjuttal i människan och naturen. — Dödens mening. — Den teosofiska lärans ursprung.

Häft. 1 kr. Inb. 1:50.

H. P. Blawatsky Nyckel till Teosofien

Öfversättning från engelskan efter den af Katherine Tingley utgifna Point-Loma-upplagan.

Häftad 2:50. Klotb. 3:75.

Husmoderskurs

anordnas i Styrsö prästgård, adr.: **Styrsö**, instundande hösttermin med början den 9 Sept. Kursen pågår 3 månader under ledning af fackbildade lärarinnor. Prospekt och öfriga upplysningar på begäran genom föreståndarinnan Fru Emilia Engström.

Ref.: Fru Biskopinnan E. Rodhe, Inspektris för Göteborgs skolköksseminarium; Fröken Alma Petersson, Föreståndarinna för Göteborgs skolköksseminarium, adr.: Karl Gustafsgatan 24, Göteborg; Fru Maria Almqvist, adr. Södra Vägen 46, Göteborg; Fru Borgmästarinnan Elisabeth Cornelius, Falun.

Sprid Dagny!

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halftva priset eller 7 $\frac{1}{2}$ öre pr mm.)

24-årig flicka

som genomgått elementarskola, handelsinstitut och kindergarten, önskar plats som guvernant eller kindergarten-lärlarinna. Är äfven villig deltaga i förefallande skrifgöromål. Svar märkt "Hösten 1910" torde sändas till Svenska Dagbladets exp. Stockholm, f. v. b.

Ung, bildad tyska,

talande engelska, söker anställning såsom sällskap eller för barn. Svar till "El. G.", Svenska Dagbladets kontor, Klara Södra Kyrkogata 6, Stockholm.

24-årig flicka,

arbetsam och pålitlig, som genomgått realskoleexamen och kurs i handelsinstitut, önskar plats å kontor e. d. Kunnig i maskinskrifning och något stenografi. Svar till "Genast", Allm. Tidningskontoret, Gustaf Adolfs torg, eller Allm. Tel. 16193, Stockholm.

Plats till hösten

önskas af 26-årig bättre flicka som hjälp och sällskap. Har genomgått hushållsskola, äfvensom haft plats förut. Svar märkt "Trefligt hem", sändes Linköping p. r.

Kvinnlig sjukgymnast

önskar plats, helst som assistent hos läkare eller större institut. Prima betyg och referenser. Svar till "T. R. S." und. adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Kv. gymnast

med mångårig praktik önskar anställning i familj. Svar "A. B.", Grönsinka, Horndal.

Handarbetslärarinna,

utexaminerad från fröken Andrea Eneroth, Stockholm, söker till hösten anställning i flick-, folk- eller hushållsskola. Utmärkta betyg och ref. Skicklig i kläd- och linnesömnad. Svar till "Kunnig" under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Plats som hushållsfröken

önskas i finare hem, af duglig, praktisk flicka. Kunnig i matlagning, syltning och inläggningar och allt som hör till ett bättre hem. Bästa rek. Svar emotses med tack-samhet till "Pålitlig J. B.", Svenska Dagbladets exp. Stockholm, f. v. b.

33-årig Dam,

med sympatiskt väsen, huslig, energisk och ordningsam, önskar till hösten plats att ensam eller med jungfru förestå hemmet för äldre välsituerad herre, gärna änkeman. Vidare å korrespondens med "A. W.", Svenska Dagbladets Annonskontor Stockholm, f. v. b.

Hushållerska,

35 år önskar att ensam sköta bättre ungherres eller änkemans hem, fullt kunnig i allt som hör till ett hems skötande, goda betyg finnas. Svar till "S. S. A.", Svenska Dagbladets, Stockholm, f. v. b.

Som Hushållsfröken

eller husföreståndarinna söker bildad, duglig, aktningssvärd 35-årig småländska genast plats. Sv. »På genomresa», till Svenska Dagbladets kontor, Stockholm.

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelg. 25.

Rikstel. 68 98.

Allm. tel. 82 11.

Ung flicka

önskar i höst komma till bildad familj för att mot fritt vivre deltaga i alla i ett välskött hem förekommande göromål. Önskar anses som medlem af familjen. Svar till "23 år", Fornåsa, p. r.

En 17 års flicka

önskar i höst plats i bättre familj att deltaga i hvarjehanda inomhus förefallande hushållsgöromål. Svar emotses tacksamt till »Familjemedlem», Hellberga, p. r.

LEDIGA PLATSER.**Lärarinna,**

helst seminariebildad, som genomgått 8-klassigt läroverk, önskas i prästgård på landet att undervisa tvänne flickor, i åldern 7, 10 år, äfven i musik, samt vara villig att något hjälpa med barnens skötsel och kläder. Svar åtföljdt af foto., ref. och löneanspråk till kyrkoh. Ohlander, Giresta, Örsundsbro.

Plats i skola i Stockholm

får för läsåret duglig helst seminariebildad undervisningsvan lärarinna. Af språk företrädesvis engelska. Vid. Nya Inack.-Byrån, Brunkebergsgatan 3 B, Stockholm.

Vid Statens samskola i Köping

behöfves för instundande hösttermin vik. lärarinna i matematik, fysik och kemi. Ansökningar ställda till Kungl. Öfverstyrelsen för rikets allm. läroverk torde insändas snarast möjligt till Rektorsämbetet i Köping.

Lärarinna.

Anspråkslös, enkel, ej allt för ung, erhåller plats att läsa med gosse och flicka i ålder 13 o. 11 år hos bättre familj på landet. Svar med betyg, löneanspråk och foto. under adress "1910", Gideå.

För en dam

fullt hemmastadd i fransk och engelsk korrespondens samt steno-grafi och maskinskrifning finnes plats i 1 klassig agenturaffär i landsorten om svar med uppgift om föregående anställning, löneanspråk och ålder insändas till "Språkkunskap", under adress S. Gumælii Annonsbyrå Stockholm, f. v. b.

Bättre Flicka,

pålitlig och barnkär, ej under 25 år, kunnig i enkel matlagning och öfriga hushållsgöromål, erhåller 1 Sept. plats i mindre familj på bruk i Värmland. Jungfru finnes. Musikalisk har företräde. Svar med fotografi, betyg och lönepretentioner torde sändas till "Rask och Gladlynt", under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Att som husmor

förestå affärsmans hem på landet finnes anställning för bildad dam. Barn i skolåldern. Korrespondens med "Disponent" und. adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm, f. v. b.

Bildad, allvarlig flicka,

frisk och stark, fullt kunnig i sömnad, van vid ordning samt plikt-trogen, erhåller plats i konsulsfamilj i Hälsingborg. God lön. Svar med referenser och fotografi till Fru Hedvig Persson, Kungsör.

Bildad,

husligt uppfostrad flicka af bättre familj, erhåller förmånlig, bekväm plats att bestyra bildad, oberoende ungarls hem. Endast svar åtföljda af foto till: »26—35», p. r. Hindby. Yttre beaktas.

Som husföreståndarinna

i köpmansfamilj i Stockholm (3 personer) där husmoder saknas får bildad, enkelt och fullkomligt hushållsvant fruntimmer med ordnings-sinne och omtanke plats fr. 1 okt., ålder cirka 35—40 år. Jungfru finnes. Svar med fotogr., löneanspråk och ref. till "1 Okt. 1910" inlämnas i Manuf.-aff. 10 Hornsgatan.

Husföreståndarinna

får i höst god plats hos akademiskt bildad kapitalstark ung man. Svar med fotografi till "Villa C.", Sv. Dagbladet, Stockholm.

Hushållerska,

van vid större landthushåll, erhåller i höst god plats å herregård. Svar med rek. till "W. 360", Norrköping, p. r.

Husmoder- och Skolkökslärarinna

sökes vid Svalöfs folkhögskola. Tjänstgöring i 10 månader, däraf 4 mån. som huvudlärarinna i husmodersskolan, f. ö. som husmoder för elevhushållet. Kompetens: af-gångsbetyg från fackskolan i Uppsala, Ateneum eller därmed jämförlig utbildning, helst med någon praktik. Lön: 500—800 kr. och allting fritt (2 rum).

Ansökan (med fotografi) sändes, ställd till skolstyrelsen, till Rektor W. WISTRÖM, Svalöf.

Bild., korrespondenskicklig kontorsfröken

med hem i Stockholm erhåller plats på konsultationsbyrå från 1 Okt. Fordringar: maskinskrifning, steno-grafi, enkl. bokföring, kontorsvana. Månadslön 80 kr. Kontorstid 10—5. Svar med referenser till »S. B. 30» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Kapptillskärerska,

fullt kunnig i tillskärning och profning samt med vana att betjäna bättre kunder, erhåller genast förmånlig plats.

Ansökan med betyg snarast till "Förmånlig" Nordiska Annonsbyrån i Göteborg.

Kvinnliga arbetsområden.

Utbildningskurser m. m. Muntliga och skriftliga upplysningar genom Fredrika-Bremer-Förbundets Byrå, 54 Drottninggatan.

Obs! De billiga priserna.

Till 42 öre mtr säljes ett parti extra prima Congressgardiner i olika färger 100 cm. br. Vanliga allmogegardiner fr. 30 öre mtr. Filt och Schaggdukar. Tråd 95 öre duss. Foderdomestik 18 öre mtr. Ett parti bättre gardiner i vackra mönster. Bomullstyger fr. 29 öre metr. Bordvaxduk, Filtar, Gardinstufvar, Helylle-Cheviot, god kvalitet i olika färger, säljes särdeles billigt.

Slumplagret
MÄSTERSAMUELSGATAN 51, II. Stockholm

Sprid Veckotidningen DAGNY!

Deposition & Sparkassa

4¹ | 0
2 | 0

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.

Parfymmer.

Stort och rikhaltigt lager af de utsökt finaste parfymmer från de förnämsta utländska firmor, finare och enklare tvålar, kammar, borstar samt finare toalettartiklar. Order till landsorten mot efterkraf.

A. V. Nording,
11 Biblioteksgatan 11
63 Drottninggatan 63

Bröderna Pahlmans Handelsinstitut.

Stockholm, Stora Vattugatan 2, h, 2 tr.

Fullständigt handelsläroverk.

C:a 1,000 elever årligen. 19 rum.

38 akad. och prakt. utbildade

lärare. **OBS! Bankkurs.**

Realskoleexamen. Prospekt på begäran.

Riks-Tel. 56 06.
Anslutningskurs till
Anmälningar dagligen.

Allm. Tel. * 84.

Fil. Dr Anna Ahlströms Läroverk

Nya Elementarskolan för flickor

R. T. 117 55 Kommendörsgatan 29, vid Cirkusplan. Ö. 6 92.

Anmälan om nya lärjungar dagligen 11—1. Gossar beredas till inträde i allm. läroverk. Läroverket har rätt att anställa studentexamen och förbereder till alla linjer.
Anna Ahlström, Fil. D:r.

Richard Anderssons Musikskola

Läroämnen: Piano, Violin, Solosång, Allmän musiklära och Harmonilära.

Höstterminen börjar den 15 sept. 1910. Anmälningstid: Måndagen den 12 sept. och Tisdagen den 13 sept. kl. 12—2 och 5—6 e. m. Mottagningstid för skolan kl. 1/2 2—1/2 3 e. m. alla dagar från och med den 15 sept.

Richard Anderssons mottagning från den 15 sept. Onsdagar och Lördagar kl. 1/2 2—1/2 3 e. m.

Brunnsgatan 28, 2 tr., Stockholm.

Filialer finnes å Söder, Östermalm och öfre Norrmalm.

Wiréns CHINA POMADA, välgörande för hårväxten.

Erhålles i hvarje välförsedd parfymhandel samt direkt från

A. G. Wiréns Tvål- och parfymfabrik. (Grundad 1860.)

21 Lilla Vattugatan 21 - - - Stockholm.

Passa på tillfället

att köpa vackra, trefliga blusar till billiga priser!

Svart satinblus n:o 1035 af fin glansig satin. Sydd med veck och knappar. Mycket praktisk och omtyckt. Pris 2.60.

Perkalblusar af prima randig perkal i vackra färger och moderna smakfulla modeller:

N:o 616, pris 1.65. N:o 617, pris 2.— N:o 550, pris 2.66.

Blus n:o 549 af extra prima bomullstyg med invädda glansiga ränder. En särdeles fin och präktig blus. Pris 2.75. Till landsorten mot postförskott eller efterkraf.

Vängåfvan

Vasagatan 15—17. Stockholm.

Edvin Bergs Förgylleriäffär

— Etablerad 1891 —

rekommenderas vördsamt.

OBS! Gamla möbler renoveras och förgyllas.

45 Nybrogatan 45.

Tandläkare Judit Tillman

Drottningg. 58. Allm. Tel. 44 92. (44 31).

Hvard.: 1/2 12—2 och 1/2 6—1/2 7 e. m. Andra tider enl. öfverenskommelse.

Tandläkare

GERDA ISBERG

Götgatan 3. A. T. 306 11 (304 40). Mottag. 10—3. Andra tider efter öfverenskommelse.

Lektioner i Linnésömnad

(äfvén blusar, barnkläder m. m.)

Praktisk metod, utan träckling. Hvarje elev disponerar en symaskin.

KARIN EGNÉR,

Sibylleg, 36. Hörnet af Karlavägen.
R. T. 35 30. A. T. 210 04.

FRU E. HOLMIN, Lästmakaregatan 8, n. b.

Hygienisk ansiktsbehandling, Vibrationsmassage & Elektricitet, Manicure. Fotbehandling, Handbad för kylda händer.

Tel. Brunk 31 99.

Fältskär och Sjukgymnast

Mina Hultbom

Stockholm - Greffteveg. 27. A. T. Ö. 1822.

Massage och Sjukgymnastik,
Sår- och fotbehandling.

Begär priskurant

innan snörlif köpes, från Franska Snörlifssömmeriet, Norrmalmstorg 1, 1 tr. STOCKHOLM.

Bomullsklädnigar i afpassade bitar, 8 met., äkta färg, vackra mönster, erhålles till 2,85 st., d:o prima kvalitet, nya, eleganta mönster, som vanligtvis kosta 50 å 55 öre met., till 3.20 st. Fraktfritt öfver hela landet vid köp af 10 st. Tillskrif Otto Oskarson, G:la Kungsholmsbrogatan 23 A, Stockholm.

STOCKHOLMS MUSIK-INSTITUT

Brahegatan 7 B. ö. g. III. Allm. Tel. 115 96.

Höstterminen börjar den 15 sept. Anmälningstid Tisdagen den 13 och Onsdagen den 14 september kl. 1/2 2—1/2 4 samt 1/2 6—1/2 7 e. m. Efter terminens början anmälningstid Måndagar och Torsdagar kl. 1/2 2—1/2 3.

Prospekt tillhandahålles.

Sigrid Carlheim-Gyllensköld.

DALA-NATIONAL-MAGASINET

25 BIRGER-JARLSGATAN 25

INGÅNG FRÅN BRUNNSGATAN. Innehafvare: Fru Anna Lönnberg från Rättvik.

Alla slags Nationaldräkter och Konstväfnader, passande till väggbonader m. m. Konstsmiden, Smycken, Trä- och Näfverarbeten, allt fullkomligt äkta. Leksandslufvor, vacker, praktisk huvudbonad för damer.

Prisbelönt på Norrköpings utställning. — Kappor och Promenaddräkter förfärdigas efter beställning, välgjort arbete, billiga priser.

ALLM. TEL. 168 30. - - - - GÖR ETT BESÖK!

TILL SVERIGES KVINNOR.

DRICKER NI KAFFE?

En onödig fråga menar Ni. Då en annan fråga. Dricker Ni Karlbergs Specialblandning å 1,60 pr kg? I annat fall bör Ni från i dag börja med detta kaffe, ty på samma gång det är billigt är det af synnerligen god kvalitet. Gör ett försök. Ni blir nöjd.

Kaffet sändes till landsorten mot efterkraf eller postförskott.

K. W. Karlberg, Kontors- och Postadress Idungatan 5.

Butiker: Mästersamuelsg. 11, Döbelnsg. 44, Norrtullsg. 24,

STOCKHOLM.

KLIPP ANNONSEN!

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Hvad skola vi göra? Af Anna Kleman.

Praktiska uppgifter för landsbygdens F. K. P. R. Af E. P.

E. C.: Stämplad. Rec. af E. — m.

För frihet och rätt. Ett kamprop från de polska studenterna i Lemberg och Krakau.

Svenska skolköklärlarinnornas årsmöte.

Barnmorskemötet i Stockholm.

Insänd litteratur.

Inbjudan till Ekonomiska frihetsförbundets höststämma.

Notiser.

Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt eller bokhandel.